

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marție, Joi și Sămbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 9 Octobrie 1895.

Noi români avem nefericirea de învățăm tot diu pășaniile noastre și nu din ale altora, și de comun învățăm după ce nu mai putem repara pierderea, care o am îndurat.

O asemenea pierdere națională e acuma decretarea școlilor grănițarești de școle comunale, o faptă, care s'a întâmplat numai în zilele trecute.

Tendența statului e de a concentra în mâinile sale întrăgă instrucțiunea, acăsta o urmărește cu sistem, și e cestiune de timp dispunerea acestei tendințe. Când va realiza guvernul de bani, și când va avea la dispoziție unele învățatori calificați în abundență atunci fără de nici un scrupul pune mâna pe școle de sus până jos, și concentrează în mâinile sale întrăgă instrucțiunea publică, și prin ea curentul cultural, care e chemat să dea statului caracterul cel adevărat, se înțelege în direcțiunea șovinismului încarnat de magiarizare.

Un pas înainte în direcțiunea acăsta s'a făcut prin luarea celor 21 de școle dela grănițeri și prin punerea lor în categoria școlilor comunale.

Nu cunoștem ordinațiunea prin care s'au luat școlile din mâna grănițerilor, nu putem deci aprecia lucrul în lumina motivelor guvernului. Suntem prin urmare nevoiți să apreciem lucrul din punctul de vedere al legii de instrucțiune

Legea noastră de instrucțiune s'a conceput de un om liberal cu vederi mai înalte, s'a votat de un parlament ténăr în noua situațiune, deci nu i se pôte nega nici spiritul liberal, nici temeinicia baselor, pe cari ea este pusă.

În sensul legii sunt școle de stat, pe cari statul le înființază el le susține, și la acăsta în sensul legii statul are drept absolut. Pôte face asemenea școle de voescă, și când voescă.

Școlile comunale le susțin comunele politice, și asemenea școle se

susțin în comunele, unde nu sunt școle confesionale.

Pot înființa și pot susține școle și reuniunile, și școlile grănițarești după lege au fost înșirate între școlile susținute de reuniuni.

La asemenea școle suprainspecțiunea de stat prin inspectorele regesc de școle al comitatului, unde se află respectiva școlă, în celelalte școlă o regulază respectiva reuniune, ea dă spiritul virificator, ea nobilitază inima, ea indică mijlocele, prin cari în inima tinerei generațiuni se se plantează iubirea de neam și alipirea cătră stat și instituțiunile lui.

Cât timp școlile grănițarești au respectat legea de instrucțiune ele nu puteau fi luate din mâna grănițerilor, și noi încă odată o repetăm, am dori să vedem rezoluțiunea maiestatică prin care acele școle s'au decretat de școle comunale.

În fața faptului împlinit numai rămâne decât durerea, că acele foculare ale științei sunt puse fluctuatiunii curentului politic, care bântue vieța noastră publică.

Bărbații cu vederi mai adânci încă dela început au înțeles situațiunea, de aceea au pus școlile sub aripile ocrotitoare ale bisericeii.

S'a făcut încercarea și cu școlile grănițarești, ca ele să vină sub scutul bisericeii, dară încercarea zadarnică a fost, căci grănițerii nici de numele bisericeii nu voiau să audă.

Să credeau așa de tari, încât bisericele în ochii lor nu erau acel scut puternic, de care nici statul nu cutază să se bazeze decât cu mare precauțiune. Îngelăciunea e amară, dară zadarnic e totul, căci lucrul acuma nu se mai pôte repara.

De aceea am dîs că noi nu învățăm din pășaniile altora, trebuie să ne lovim noi cu capul de stâncă, și în durerea noastră nu avem nici mângăierea, că nu am fi putut lucra mai bine.

Cabinetul Sturdza

și
presa austro-ungară.

Surprinderea ce a procurat regele Carol atât României cât și străinătății cu chemarea dlui Sturdza la putere, este generală, dar de sine se înțelege, mai neplăcut a atins ea pe presa magiară, care și-a notat bine atitudinea dlui Sturdza în cestiunea „națională”.

Ne mărginim a face cunoscut ceterilor nostri numai vederile a două țiare mari, anume a oficiosului magiar „Pester Lloyd” și a țiarului din Viena „Neue fr. Presse” care se cam întregesc unul pe altul.

Oficiosul „Pester Lloyd” din 17 Oct. îl întimpină pe noul cabinet cu un registru de păcate.

Nu dubiteză că politica esternă a României va rămâne neschimbată în raporturile sale europene și față cu tripla alianță, pentru-că dnul Sturdza și ca șef al opoziției a aderat la politica inaugurată de junimiști în astă privință, sub alte considerațiuni cade însă atitudinea dlui Sturdza față de Ungaria, și P. Ll. se grăbesce a o spune, că dl Sturdza în agitațiunea sa „națională” a trecut mult peste grăniță, care permite înțelepciunea și prevederea unui șef de opozițiune se o observe chiar și în lupta sa pentru putere.

„Voim să trecem peste toate alte gestiuni ale dlui Sturdza în acăsta mișcare — dîce „Pester Lloyd” — am păcătuit însă în contra credinței lui în serioșitatea activității sale politice, dacă am voi să desconsiderăm acel mare discurs al lui, care l'a rostit chiar înainte de asta cu un an, la 7 Octobrie în Orfeul din București, în meetingul de protestare din incidentul procesului Memorandului, în incertul „martirilor din Ungaria” și contra magiarilor... Acest discurs merită întrăgă

atențiune a politicilor și guvernului magiar, pentru-că nici la un cas nu este lucru indiferent a ști: ore acel bărbat carele stă astăzi în fruntea guvernului român, și care posedă și acel portofoliu care este chemat a mijloci raporturile internaționale, și astăzi mai ține la vederile, care le ține de corecte în poziția sa de mai înainte împreună? nu cu mai puțină responsabilitate? Ore așa cugetă el și astăzi ca înainte de un an, că cestiunea naționalităților este fructul faptelor, al legilor nedrepte, al violării legilor, al barbariei și al actelor de violență ale magiarilor?”

„Dacă crede el și astăzi, că nici într'o țără din lume nu domnesce ilegalitatea în locurile în așa măsură ca în Ungaria?” „că tribunalele îl condamnă pe Român ori are el drept ori ba?” „că aici s'au proclamat estirparea poporului român cu asprime, cu violență crudă, și cu brutalitate?” etc. etc. o mulțime de întrebări culesse din frazele cele mai sfărăitoare ale discursului dlui Sturdza dela Orfeu.

Apoi mai face un pomelnic din păcatele dlui Flevea, Cantacuzino, Palladi și Budiștean, despre cari încă scie lucruri, cari i-ar disqualifica la guvern și încheie astfel:

„Se vede deja și din datele acestea că noi în Budapesta petrecem cu ore-care atențiune evenimentele din viața publică a României, și cunoșcm întrăg angajamentul acestor domni în „cestiunea națională”.

Nu dubitam, că acum și dinșii se simt genați priu el, și vor cerca căi și mijloce ca să iee ascuțișul ținutei lor observate cu mare patimă și nedreptate darcu puțină precauțiune”. „Preaputerul noului ministru al puterii”. „Pentru că și încă nu așa tare de mult, pentru al său „Hands off”.

FOIȚA

PODUL REGELE CAROL I.

(Înceiere.)

Deosebit de descrierile istorice și tehnice ale acestei mărețe opere, credem că nu e de prisos să dăm cetitorilor și următoarele amănunte:

Pe prima cale a podului se ridică porța de intrare, o porță monumentală, cu două turele, ca ale vechilor castele întărite.

Pe frontispiciu se cetește, în imense litere de aur: *Podul Regele Carol I.*

De asupra, în două medaliune de bronz înfașurate în ramuri și ferate ale statului, prin compania Fives-Lille din Franța, fiind director general al căilor ferate George I. Duca, ér autor al proiectului și director al lucrărilor Anghel Saligny.

La masă, fie-care invitat a găsit în tacămul său un „menu” foarte artistic lucrat și prezentând diferite vederi, o fotografie a podului și o medalie comemorativă, care pe o parte reprezintă figura M. S. regelui, ér pe revers pe bătrânul Istru privind, din mar-

sunt două capo-d'opere. Tipurile sunt mărețe, expresiunea energică și șsa de adevărată, în cât de departe își dă ilusia realității.

Pe arcada de aceste porți, la stânga, pe o placă de bronz scrisă cu litere de aur se cetește următoarea inscripție comemorativă:

Înființarea acestui pod a fost votată de corpurile legiuitoare în anul 1895, președinte al consiliului de ministri fiind I. C. Brătianu, construcțiunea lui, hotărâtă în anul 1889, s'a început în anul 1890 și s'a terminat în anul 1895, fiind președinți ai consiliului de ministri, generalul George Manu, și Lascar Catargiu ér ministrii ai lucrărilor publice Alecsandru Lahovari, Alecsandru Marghiloman și Constantin Olănescu.

Lucrările s'au executat de cătră direcțiunea generală a căilor ferate ale statului, prin compania Fives-Lille din Franța, fiind director general al căilor ferate George I. Duca, ér autor al proiectului și director al lucrărilor Anghel Saligny.

La masă, fie-care invitat a găsit în tacămul său un „menu” foarte artistic lucrat și prezentând diferite vederi, o fotografie a podului și o medalie comemorativă, care pe o parte reprezintă figura M. S. regelui, ér pe revers pe bătrânul Istru privind, din mar-

ginea Dunărei, capul uriașului pod. La picioarele acestei figuri alegorice e gravată marca României, ér deasupra capului, două Naiade din o pangie, cu inscripția: „Podul Regele Carol”.

Masa populară.

Pe câmpie, sub cer liber, în nisele cotelone enorme, un roiu de Tătari învrteau în nisele frâgări colosale, berbeci întregi, a căror fumșime curgând pe jărătec ridică nori de fum.

Mai departe, pe nisele lavițe de lemn, construite anume, mii și mii de ómeni așteptau, flămânși și obosiți, hartanele berbecilor, care dispărău aprópe nemestecate. Eutusiul și care se deșora ciosvărtele de berbec și chiotele, care înșorau bardaca de vin, ce se oferea fie-cărui óspete, dedeau aceste mese populare aspectul acelor uriașe cumetrii la cari, dîc basmele, împărații din povești óspătau un norod întreg.

Părerea presei străine.

Un art-ol al lui „Fremdenblatt”, asupra inaugurării podului dela Cernsvida demonstrează marea însemnătate a acestei opere, care face pe Bucureștii și esportul grăurilor românesce independente de statul, care se află la îmbucătura Suliniei.

Pentru Austro-Ungaria, noua operă semnifică o sporire a concurenței românesce, dar avantajile și prejudiciile se vor compensa. Fvind date relațiunile comerciale, emeză cele două țări, putem considera ori-ce crescedre a bogăției române ca fiind-ne favorabilă.

Considerăm în totdeuna cu bunvoiniță și cu un interes îndoit starea prosperă a țării situată la grănițele noastre de Sud-Est și urmărím mai cu deosebite a atențiune progresele României, care se apropie de noi din punctul de vedere politic.

Descriind apoi frumoșă operă tehnică datorită în mod exclusiv inginerilor români și cu care România se pôte glorifica, „Fremdenblatt” relevază că acesta este unul, din urcările se tron a Regelui Carol I.

Altădată stat vasal, fără cultură independentă, fără autoritate în Europa, România e acuma liberă, în posesiunea unei armate care a dat dovadă de puterea sa și dotată de numeroșe instituțiuni de învățământ. Drumurile străbăt țara, făcând posibil cu puțință utilizarea bogățiilor pământului, și existența morală și materială a agriculturii va fi ridicată.

Inteligența națiunii se desvoltă din ce în ce mai mult, ordinea domnesce peste tot

Dar fie cum va fi, ministrul comun de externe și guvernul magiar sunt avertizați la o pază mai mare, până când simptomele atât de des exprimate, ale membrilor noului guvern al României nu vor fi combătute prin faptele lor.

N'a trebuit să aștepte mult însă „P. Ll.” ca să capete asigurări din partea dlui Sturdza, că alta însemnăză a fi șeful opoziției și al șeful guvernului.

O și mai târziu adecă, a primit pe „N. Fr. Presse” de Vineri, cu o corespondență lungă din București, după toate semnele inspirată, carea dovedește cultura nemțescă a dlui Sturdza și simpatia ce o a nutrit totdeauna pentru statul nostru, ér încât privește atitudinea lui în „cestiunea națională” étă cum îl scuză:

„Dumitru Sturdza, în opozițiune, ca șeful național liberalilor a fost necesitat se facă pe interpretul unora dintre cei mai adicți partizani ai sei. Enthusiasmul acestora pentru Români din Transilvania și pentru liga culturală, solidară cu aceia, l'au făcut pe Sturdza ca să dea expresiune unor simțeminte dușmănoase pentru Austro-Ungaria și amicale pentru Rusia. Ministrul president Sturdza se va grăbi să uite cât de grabă celea, ce a făcut Sturdza, șeful opoziției.

Ér încheierea articolului este următoarea:

„Străinătatea, natural, se va interesa mai mult de ministrul de externe. Va face bine, dacă pe Dumitru Sturdza carele administrăză portfoliul esternelor, nu-l va judeca după anumite cuvinte, carele-a exprimat el ca conducătorul opozițiunii în dispoziție iritată, ci după faptele fostului ministru de externe în cabinetul Brătianu.” Dumitru Sturdza va ținea la tripla alianță, și cu deosebire la Austria, ca și suveranul seu regele Carol, a cărui încredere o posedă în mare măsură.

„Tribuna” n'a reprodus încă această rectificare.

Revista politică.

După o știre venită din Agram patriarhul sârbesc Brancovici a avut o audiență la prim ministrul Bánffy, în care cel dintâiu i-a dovedit prim-ministrului, că vorbirea sa dela deschiderea congresului național sârbesc, care a provocat o înstrăinare între guvern și patriarhat, a fost tradusă fals, și că el a accentuat expres reverința sa față cu dis-

*) Când cu espulzarea lui Ciurcu (tata și fiul) Secășan și Ocășan. Red.

și dinastia formeză un centru solid, garantând, cu toate luptele pasiunilor politice, o dezvoltare care justifică cele mai frumoase speranțe.

România a devenit un factor însemnat printre statele Europei și începe să concureze la munca culturii universale. Aceasta se datorază înțelepciunii, energiei și zelului neobosit al Regelui Carol I și lucrarea sa luminată a contribuit în mod puternic a aduce țara la nivelul, în care se află acum.

Din prima și Carol I a înțeles misiunea sa în cel mai înalt sens al cuvântului și s'a inspirat nelncetat, în activitatea sa, de nobila dorință de a deveni binefăcătorul poporului său. Nu i-a fost întotdeauna ușor de a găsi, pe terenul agitat ce a găsit în România, pozițiunea de care avea trebuință pentru a-și îndeplini datoriile ce-și asumase Mulțumită rarelor sale talente a reușit, și așii națiunea se simte legată de dânsul și Casa sa în mod indisolubil, având deplină încredere în înțelepciunea sa.

Dobrogea câștigată de curând, e acum unită în mod solid cu vechile părți ale țerei. Serbările strălucite ce au loc pe Dunărea de jos, sunt dovada cea mai frumoasă.

pozițiile guvernului. Cu aceste declarații ale patriarhului s'a terminat încordarea între Carlovitz și Pesta.

Să scie, că Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I a fost mai în zilele trecute în Agram obiectul celor mai calde ovațiuni. Să vorbească mult și astăzi, ba a bătut tare la ochi, că patriarhul Brancovici a fost de repetite ori trecut cu vederea din partea Maiestății Sale. La sosirea în Agram Regele a ignorat cu totul pe patriarhul Brancovici și nici chiar în biserica sârbescă n'a vorbit nicio vorbă cu dânsul.

Demonstrațiunile făcute cu ocaziunea regelui la Zagreb au produs un reens puternic și totodată forțe superăcios între toți magiarii. Toate partidele opoziționale se pregătesc cu grosul, pentru-ca în parlament să pășască pentru de a rehabilita „onórea națiunii magiare” și de a primi satisfacțiunea cuvenită. E posibil, ca în ședința de Marți să începă disputa, ce probabil va dura mai multe zile. Să vorbească, că nu numai pentru arderea stégului magiar, ci și pentru răspunsurile regelui vor să tragă la răspundere guvernul, cari răspunsuri nu corespund, nici în privire la conținut, nici la formă. În clubul partidului independent și cu deosebire a fracțiunii Justh să discută forțe vehement cazul vătămător. E mult probabil, că cazul acesta va da ocaziune ambelor fracțiuni pentru o apropiere și o acțiune comună. Voesc să dovedescă că divergențele personale cad, când e vorba de a apăra onórea națiunii magiare.

Posiția baronului Bánffy va fi foarte critică în zilele următoare. Toc mai când să simția pôte mai bine, tocmai atunci a trebuit să vină asupra capului său și acest bucluc.

Numărul de astăzi a fôiei oficióse comunică textul sancționat despre recepțiunea religiunii israelite. Legea această a provăduito Maj. Sa cu clausula sancționării în Zagreb la 16 Octobrie a. c. Legea cea nouă a fost publicată oficios Duminecă în 20 a. l. c.

„Pester Lloyd” publică din incidentul venirei liberalilor la putere în Tara Românescă următoarele: „Crisa ministerială din București s'a terminat. Național-liberalii cu Dumitru Sturdza în frunte au ajuns la frêne Disolvarea camerelor cerută de domnul Catargiu, ca condiție pentru conducerea afacerilor statului, a fost din partea regelui refuzată. Au fost foarte nelsemnate prospectele, că conservatorii vor avé succese și șansele liberalilor, cari sunt în minoritate în camera actuală, sunt considerate în general mult mai favorabile. Am amintit că în opinia publică a României sufără vântul acum spre sténga. De altminterlea noul cabinet va puté proba în curând puterea durabilă a acestei dispoziții, pentru-că mandatul camerelor actuale espiră în curând și apelul către țară va apărea în curând. Dl Dumitru Sturdza, noul șef al cabinetului, este o personalitate foarte probată în politică, care în patria sa să bucură de o vață meritată. Părerile tuturor factorilor încât-va normativi din România, asupra politicii esterne sunt împărțite și de dl Sturdza, chiar și în timpul celei mai pronunțate opoziții a păstrat prim-ministrul de acum óre-care rezervă față de iritațiile populare ale agitației daco-române și unele expresii estreme, cari au fost făcute de un prietin al noului șef de cabinet și imputate lui din greșală, au fost din partea lui expres desăvuate. Acest viu protest contra imputării unui sentiment mai puțin binevoitor față cu politica monarhiei arată, că vederile dlui Sturza

despre relațiunile internaționale nu permit cea mai mică îndoială. Noi suntem siguri, că după ce convingerea tuturor patrioților luminați ai politicii românesce în comun acord a indicat direcțiunea actuală, noul cabinet, ca și cel ce s'a retras al dlui Catargiu va satisface pe deplin toate datorițele și pretensiunile acestei politici.

Noi așteptăm proba viitorului!

Referitoriul cabinetului cel nou „Bud. Hirlap” observă: Dimitrie Sturza prim ministrul României în circularul său către consuli puterilor străine enunță, că în ceea ce privește politica esternă a statului român el va urma fidel cabinetului Catargiu. Mai departe, că: „Cantacuzino ministrul de finanțe și Palladi ministrul de agricultură au înștiințat președintelui ligei culturale, că repășesc din comitetul ligei.” Conservatorii nutresc vii speranțe, că nu preste mult o să ajungă din nou în portofoliile ministeriale. Regele a dat un forte măgulitoriu autograf fostului prim ministru, mulțumindu i pentru servițiile prestate atât lui, cât și statului român.

Diariul „Osservatore Romano” din Roma desminte în modul cel mai hotărft următoarele afirmări:

1. Cumcă Atkins, delegatul deputațiunii anglo armene, care înainte de asta cu puțin a fost în Roma, a fost încuviințat din partea Papei în audiență, care favor în urmă însă i s'a negat;

2. Cumcă denegarea ar fi fost un rezultat al intervenirii consulatului turcesc;

3. Cumcă Atkins ar fi înaintat cardinalului Rampolla un memorandum, de un conținut însemnat.

„Osservatore Romano” declară aceste afirmări de calumnii și apoi adaugă, dóră lumea nu scie, cât a făcut papa în interesul armenilor creștini, deóre-ce sfințitul părinte nu are obiceiul de a da în publicitate acțiunile lui, până când nu e absolut necesar.

Noutăți.

Personal Escelenția Sa Înalt Preluminatul și Preasfințitul domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul a plecat Sâmbătă séra la Budapesta spre a lua parte la ședințele casei magnaților, unde vine din nou în practicare proiectul de lege despre liberul eșercițiu religios.

Guvernul ține și acuma la dispozițiunile anterióre, cari normeză trecerea dela creștism la iudaism și viceversa. Se crede însă că casa magnaților și acuma va respinge aceste dispozițiuni îndreptate în contra creștinismului.

Distincțiune. Maiestatea Sa monarhul a decorat pe dl Dr. Iosif Gall cu ordinul Francisc-Iosif clasa II (crucea de contur). Dl Dr. Gall are un trecut plin de activitate atât pe terenul bisericesc cât și cel național și abstrăgând dela tinuta dânsului în afacerea cu legile politico-bisericesei, tot sufletul lui a fost și este pentru binele bisericii și al națiunii.

Felicităm pe dl Dr. Iosif Gall pentru distincțiunea binemeritată.

Imbucurător. Ni-sé scrie din Brașov, că comitetul arangiator, constituit pentru adunarea generală din 14/26 și 15/27 Octobrie a. c. a „Societății pentru fond de teatru român” a emis o comisiune în frunte cu dl Lazar Nastasi, profesor vechiu la gimnasiul nostru, cu misiunea de a lucra într'acolo, ca publicul românesc din Brașov și giur să fie cât se pôte de bine reprezentat; pentru ca câți mai mulți să se facă membrii ai frumoșei societăți. Tacele de membrii le vor încasa în oraș membrii comisiiei, ér domni dela sate sunt rugați să le trâmăită cât mai curând la adresa dlui Lazar Nastasi în Brașov. — Le dorim din inimă Brașovenilor un succes strălucit!

Avis. S'a convocat, după-cum se scie adunarea generală a „Societății pentru crearea unui fond de teatru național român” pe zilele de 14 (26) și 15 (27) Octobrie a. c. la Brașov.

Comitetul arangiator se va îngriji, ca fie care óspe să primescă pe atunci cuartir gratuit.

Rugăm deci, ca cei ce doresc a lua parte la adunarea generală, precum și la festivitățile ce se vor arangia cu acea ocaziune să binevoiască a se insinua până cel mult în 10 (22) Octobrie c. la dl Grigorie Bivrea, comerciant în loc, spre a se puté lua măsurile de lipsă pentru încuartirare. Brașov, 1 (13) Oct. 1895, Comitetul de primire.

Scolariu. Sâmbata și Dumineca trecută și-a ținut reuniunea învățătorilor români din districtul Sibiiu adunarea sa generală în comuna Rășinariu.

Ședințele au fost conduse de către președintul renoiunei Dr. Daniil P. Barcianu. La ședințe au luat parte învățătorii în număr însemnat.

Rășinarieni au făcut bună primire acestor apostoli ai cauzei noastre scolare.

Despre ședințe vom da un raport mai amănunțit.

Societatea „Ioan Popasu”. Societatea teologico-pedagogică „Ioan Popasu” din Caransebeș, pe anul scolar curent 1895/6 s'a constituit în următorul chip: Președinte s'a ales cu aclamațiune dl prof. Dr. Petru Ionescu; vicepresident și redactor la fôia „Progresul” s'a ales cu aclamațiune Iancu Iftan Stan, teolog c. III.; notar I.: Sava Secoșan, teolog c. III.; notar II.: Ioan Cioc, ped. c. III.; bibliotecar: Coriolan Zuciac, teolog c. II.; cassar: George Dogariu, teolog c. II.; controlor: Ioan Naia, ped. c. III., vicebibliotecar: Ioan Prohab, p. c. II.

Membrii în comitet s'au ales: I. Pincu teolog c. III.; Iosif Birta, teolog c. III.; Ioan Buliga, teolog c. II.; Valeriu Dabici, teolog c. II.; Cornel Panciovan, teolog cur. I.; Radu Pirtea, teolog c. I.; Nicolae Gavrilă, ped. c. III.; Petru Opreșcu, ped. c. II.; Ioan Oprea, ped. c. I.

Bun vânat. De câte-va zile Maiestatea Sa regele se află la castelul seu din Gődöllő petrecându-și timpul mai mult cu vânatul. După cum se telegrafeză de acolo, în 13 l. c. regele a împușcat un porc sălbatic, de o mărime colosală. A tras la cântariu 170 kgr. Bun vânat!!

Pasaportul lui Iuliu Coroianu. Sub acest titlu diariul „B. Hirlap” din 11 a. l. c. publică următoarele: „Tribunalul din Cluș a tras la răspundere pe Iuliu Coroianu avocat în Cluș și mai alaltăeri eliberat Memorandist pentru falsificare de document public. Coroianu dimpreună cu Lucaciu au vojt să călătorescă în România în anul 1892, însă la Predeal au fost deținuți, fiind-că avea document fals. Scriitoriul lui, Adam Muntean a luat asupra sa falsificarea dicând, că el a scris în loc de anul 1887, anul 1892. Tribunalul a absolvat pe ambii acușai. Procesul îné în urma recursului dat de procurorul a ajuns înaintea tablei regesi, care a condamnat pe Coroianu la trei luni temniță. Astăzi s'a ocupat curia regescă cu afacerea această aducând o sentință absolvătoare.”

Căsătoria civilă pentru soldați. În legea despre căsătoria civilă s'a și făcut o schimbare, de o importanță nu tocmai de desconsiderat. E vorba, că cum vor porcede militarii față de noua lege a căsătoriei civile? Acestei întrebări a răspuns ministrul de rebel prin o ordinațiune în care demândă, că pentru armata țării să susțin și mai departe rânduélile de până acum, în puterea cărora căsătoria bisericescă este obligată. Chiar și oficerii de rezervă au să înainteze comandelor atestat dela preot despre purtarea morală a miresei.

Nu știu cum se potrivește această dispozițiune a guvernului cu eșă țisele lui vederi „liberal”.

Busturile lui Alecsandri și Cogălniceanu. În ziua de 20 Octobrie a. c. să va face la Băcău desvélirea busturilor Alecsandri

și Cogălnicenu. Primul bust este așezat în grădina din fața primăriei, celalalt în grădina publică. Primăria orașului Băcău face mari pregătiri pentru sărbătorirea, cât se poate mai pompasă, a desvélirii.

Lesă maiestate. Magiarii nu află cuvinte destul de sensibile în tot lexiconul lor, cu cari să paralizeze rușinea, ce le a fost dat a suferi în Agram; drept aceea diarele magiare să întrec în frase bombastice la adresa guvernului, ba unele, în furia lor nebună să avântă până la lesă maiestate. Eță ce scrie între altele o fôie din capitla:

„Nu furia îi conduce pe acestia, ci viclenia, nu în butul prezenței regelui au cutezat s'o facă, (arderea stégului. Red.) ci tocmai fiind-că e de față împăratul austriac. Tradițiunile lor le șoptesc, că acela îi va lua în apărare contra legilor“. Avis procurorilor!

Sciri revoluționare. O telegramă din Athena comunică, că mai mulți ca 50 fugari armeni s'au refugiat acolo. După cum spun ei, nu a fost vorba de înaintarea unei rugări către pôrtă, ci comisiunea revoluționară a voit să proclame revoluția în Constantinopol.

Din cauza acêsta au voit să arunce în aer cu dinamit castelul Ildiz, locuința Sultanului. Pe Sultanul, pe marele seu beliduce Said și pre vreo câți-va oficiali, de nascere armeni au voit să-i omôre. Conjurațiunea însă a fost rădată de un participant, care stătea în sevălele camerierului Ragib, și căruia i-să încredinșase punerea dinamitei în un loc ascuns al castelului.

Rectificare. Parochul din Sângeorgiul de Murăș, domnul Ioan Runceanu, ne trimite un lung răspuns la corespondința părintelui protopop Nicolau Maneguțiu, care s'a ocupat cu D-sa.

Forma, în care e făcută corespondența, apoi tonul prea de tot pătimăș ne face imposibilă publicarea, pe care altcum noi bucuros o am face

Esența corespondenței culminează în aceea: că părintele Runceanu se ține nevinovat, și nu recunoșce nimica din câte i s'au imputat.

S'a pierdut un orologiu de argint (de dame) împreună cu lanțul, carele avea la capete două glonțioare, prin str. Cisnădiei dela Nr. 43 până în strada Schewis Nr. 4. Afătorul este rugat a-l aduce la administrațiunea fôiei nôstre.

Victima flacărilor. Din Tohanul vechiu să scrie cu data de 14 Octobree st. n. următoarele:

Duminecă nôptea spre Luni a isbucnit un foc mare în șura crismariului de aici Ioan Grozea. În șură dormiau din întâmplare doi muncitori cu numele Iacob Finiș și Stăniloiu, ambii din Vlădeni, dintre aceștia cel din urmă a căzut victimă focului arđând cu desăvârșire, ne mai cunoscându-se figura de om. Șura încă a ars până în temelii, împreună cu bucatele și uneltele economice aflătoare în ea. Paguba se urcă de 1000 fl. Și Grozea nu a fost asigurat

Emigrările spre Statele Unite. Imigrările acestea au început să slăbescă de câți-va ani încôce.

Numărul emigranților debarcați în timpul esercițiului sfârșit la 30 Iunie 1895 era deja cu 126,000 inferior cifrei anului precedent. Statistica relevă o nouă scădere de 35,000 pentru esercițiul fiscal încheiat la 30 Iunie 1894. Prin emigranți se înțeleg acei cari sosesc în porturi, nu acei cari trec frontiera Mexicului sau a Canadiei.

În timpul anului fiscal ce s'a terminat la 30 Iunie 1895, au sosit în Statele Unite 276.136 emigranți, contra 311.612 din anul precedent. Țările cari contribuie mai mult la alimentarea acestui curent de emigrare și-au redus contingentul în cea mai mare parte. E scădere pentru Germania, Italia, Rusia (afară de Polonia), Austria, Suedia și Norvegia; curentul crește însă din partea Ungariei, Engliterii și Irlandei. Acêsta din urmă a trimis în 1893—94 în Statele

Unite 14000 emigranți mai mult decât în anul precedent. Numărul germanilor din Din numărul tot al emigranților 2395 au fost respinși, cea mai mare parte din cauză că n'aveau mijloce.

Iconițe de vândare. În Cernăuți din Bucovina, spun că se află de vândare 15 feluri de iconițe cu sfinți din legea nôstră. Ele s'au făcute pe hârtie cu colorile și auriturile cele mai frumoșe și cu tipăritură românescă pe de-o parte și de alta. Iconițele sunt acestea: 1. Dumneșu făcătorul ceriului și a pământului, 2. Scôterea lui Adam și a Evei din rai, 3. Darea celor 10 porunci lui Moisi pe muntele Sinai, 4. Buvăstirea, 5. Nascerea Domnului, 6. Închinarea celor 3 crai, 7. Iisus Christos ca copil de 12 ani în biserică din Ierusalim, 8. Iisus Christos în mijlocul pruncilor, 9. Botezul lui Iisus, 10. Schimbarea la față a lui Iisus, 11. Învierea lui Christos, 12. Înălțarea Domnului la ceriu, 13. Pogorirea Duchului sfânt, 14. Maica Domnului cu pruncul Iisus în brațe, 15. Rugăciune către ingerul păzitoriu. Iconițele aceste sunt menite de dăruri la școlari. Câci fôrte de mult se trage mintea, că copii nôstri cei sirgincioși de pe la școle nu capătă nici un dar care li-ar face bucurie și li-ar îndemna să învețe și să se pôrte cu atâta mai frumos. Acêsta smintăia au simțit-o mai bine părinții cateheți, cari vedeau ce curagiu se sfârșea în copii de altă lege, când căpătau dăruri dela cei mai mari ai lor. Iconițele se vând ori câte 150 la un loc cu câte 2 fl. 25 cr., ori câte 75 la un loc cu câte 1 fl. 25 cr. Cu vândarea iconițelor acestora nu umblă nime după câștig, ci e vorba numai de plata tipăririlor.

Noi sfătuim pe cetitorii nôstri români să cumpere din iconițele aceste sfinte. Ca să nu-l coste pe unul bani mulți se pot ordăci a bună-ôră cinci înși pun la olaltă câte 25 cr. și capătă o colecțiune frumoșă de icône sfinte. Aceia, cari ar dori să și câștige icônele aceste, să se adreseze către domnul Dimitrie Bucevșchi la Cernăuți în Bucovina. Dumnealui este un om cu inimă și vă trimite îndată iconițele.

Minele de aur din Transilvania. Sub acest titlu „Egyetértés“ comunică următoarele despre aceste mine:

Aceste mine n'au capital de fundațiune. Tot asemenea le lipsește capitalul de investire și exploatare. Se compune câte o societate acționară din câte 20—30 înși și cu plată de 1 fl. pe săptămână deshid mină. Piatra scôsă din mină o impart între dînșii pe fie-care săptămână, apoi fie care își adresează piatra pe o uzină primitivă. După manipularea acêsta, abia 50% din aur se pot aduna, celalaltă parte îl dau undele apelor.

Cu tôte aceste defecte de exploatare, s'a produs în cei trei ani din urmă cantitatea următoare de aur:

La Concordia din Bucium, în 1874—1891, în tot anul câte 250—300 mii fl., în anii din urmă venitul n'a trecut peste 100 mii fl. Fiind-că ar trebui să lucreze în afunzime, neavând mașină de scos apă, munca le merge cu greu și fără spor.

Mina Botez din Bucium are aur liber pe lună câte 16—20 kg. Piatra de adroit abia o valorază.

Mina Aramă, care este compusă din acționari țărani aduce câte 35—40 mii pe an.

Mina Harmonia din Bucium produce pe an venit de 40—50 mii fl.

Mina Vercheșilor din jos din Roșia produce anual câte 100—150 mii fl. Mai e tot aici a Vercheșilor din sus venitul pe an curat câte 80—100 mii fl.

Mina Băuța dedea odinioară 200 mii fl. astăzi însă venitul abia se sue la 20—30 mii fl.

Mina Lungești din Roșia aducea între anii 1861—1865 anual câte 200 fl. astăzi abia se mai lucrează.

Mina Sfântul Ștefan da cândva venit de 100 mii fl., astăzi încă se lucrează cu folos.

Tot din Roșia mina Sfântul Nicolau dădea între anii 1876—1881 numai din aurul liber anual câte 60 mii fl. venit curat.

Tôte acestea sunt nisce mine fără nici o organizare, care subsistă de astăzi pe mâne. Cu totul alta este exploatarea minelor vândute la societăți străine, cari lucrează cu aparate, uzine și topitoare compuse după sciința minieră.

Aceste sunt: Mina celor 12 Apostoli din Buda; acêsta s'a cumpărat cu 660 mii fl. și produce pe an câte 7—8 mm. aur în preț de 800.000 fl. Mina Musari din Lunca de Jos s'a cumpărat cu 20 mii fl. și dă pe an Mina Râm. aur în preț de peste un milion. de câte 8—10 mii din Boița are o producțiune menea de peste un milion pe an, cu un venit ase-

Pecălit. Unchiu. Am făcut adineaori testă pe patul de môrte: pôte. Sciu bine că nu ții la unchiu, dragă nepotule, întrerupându-l: ligie. dragă unchiule, ții fôrte bine. Unchiu: Da? Atunci o să fiți mit aflând, că am lăsat tôte averea mea în mâinile năstirei Cernica!

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului al II-lea al asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român se convocă pe ziua de 3 Octobree 1895 la 2 ôre p. m. în comuna Tohanul vechiu, la care se invită Onorații membrii și toți aceia, cari se interesază de progresul poporului român.

Onorații membrii sunt rugați să achita tacsele.

Zernesci, în 12 Octobree 1895.

Nicolau Garoiu,
dir.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român“.

Poiana, 27 Septembrie 1895,

Onorabilă redacțiune!

„Măreș luci-va printre veacuri
„Postul dulce Eminescu, —
„Iar jos cu-a lui băgaj de fleacuri
„Toncescu fi-va tot Toncescu, —
Vlăhuță.

În Nrul 105 din 1895 a țiarului d-vôstră pre pagina a 3-a și a 4-a a apărut un articol subșeris de N. Măneș, protopopul Murăș-Oșorheiului. —

În acela, ca coddă la toporul, cu care un protopop voește a-mi nimici tot trecutul și tot viitorul meu și al familiei mele apar și 2 epistole a iubitelui său cumnat Ilie Georgescu, învătătoriu în Poiana.

Mie după cetirea numelui articol, involuntar mi-au venit în memorie, cum distinsul Vlăhuță descrie pe îndumnezeitul Eminescu și pe vrăzmașii lui. — Dar să nu credă On. redacție, că dora eu ași cuteza să afirm despre mine, că sum ca Eminescu, nu, dômne feresce, — eu nu sum decât un modest adorator al aceluia, care pe poporul român l'a divinizat, ér limbei române i-a dat o nouă viață. —

Dar tocmai a doua parte a versurilor citate este, carea pe mine mă interesază mai mult și adecă:

Iar jos cu-a lui băgaj de fleacuri
Toncescu fi-va tot Toncescu.

Aici distinsul Vlăhuță caracteriză pe vrăzmașii lui Eminescu, cari ca imaginarii vârcolaci cêrcă zădarnic a întuneca pe vecinul lucifer. — Dar și din aceste versuri pe mine mai mult mă interesază poetica expresiune „băgaj de fleacuri“, deore-ce tocmai acêsta este carea se potrivește tocmai și tocmai cu neumanul articol însemnat de protopopul N. Maneguțiu. —

„Băgaj de fleacuri“, fiindcă numitul domn protopop, în caracterizarea mea se folosese de 2 epistole a cumnatului său „I. G.“ carele în înnăscuta sa rēutate, mă suspiționază pe mine ca autor a 2 articuli din „Fôia Poporului“ nr. 38 din 1894, ba mai mult, afirm acum și eu, în obrăznicia sa cutăză a afirma ca sigur: că eu aș fi corespondent la „Tribuna“ și „Fôia Poporului“, precând în realitate, eu în tôte viața mea n'am fost, nici nu sum corespondentul nici unui țiar.

Fără dacă împrejurările m'au silit ca să clarific vre-o cauză de interes public, aceea în totdeauna am făcut-o sau cu sub-

scrierea numelui întreg sau numai cu sub-scrierea numelui meu de botez, dar chiar nici așa ceva n'am scris, până nu am consultat barem pe cei mai de aproape superiori ai mei.

Numiții 2 articuli din „Fôia Poporului“ i-a scris un măestru din Poiana, ceea-ce sper, ba sum și sigur că se va constata pe calea justiției și încă cât mai îngrabă. — Altcum eu, pentru clarificarea adevărului, am și declarat-o acêsta cu graiu viu numelui dnu protopop, fiind de față încă și două persoane inteligente, dintre cari una, chiar un preavrednic asesor consistorial.

Dar se vede, că dnu Maneguțiu sau că suferă de primejdiosul morb psihic „idei fixe“, sau apoi voește cu ori ce preț ca pe mine să mă alunge din Poiana și în locul meu se așeze pe iubitul său cumnat „I. G.“

Iată dar On. redacție, că și aici ca și în alte multe cauze de interes public, rolul principal îl jôcă: numai și numai interesul privat, interesul de partid, nepotismul, ura și intriga.

lemne și însă declar publice, sincer și socumcă d'aintea lui Dumneșu și a lumii, „Fôia Poporului“ mișii doi articuli publicați după apariția nr. 38, până mult, mult mică cunoscință, n'am avut nici cea mai scris chiar, și acêsta însă să-i fi inițiat sau nici nu sum abonatul nimeni n'am fost

Dar de cât tôte pe mine în țiar. scârbit „băgajul de fleacuri“, care unult m'a nu se potrivește cu demnitatea unui decăt pop carele nu se șfiesce, ca pe un director de școle, care în viața sa, nimic nu i-a greșit, să încarece cu mult dejositoarele epitete: „biet notoric năstăran muced, cucuveică miserabilă, hăbăuc răutăcios, infam, neghină blăstămată, biet smintit“.

Cum cređi Dta, domnule protopop că să pôte, ca un director de școle, să funcționeze în decurs de 10 ani, fără ca nici inferiorii nici superiorii să nu-l observe, și astfel să se-l delătore sau să-l așeze în balamuc. — Veđi, domnule protopop, dacă o spunia Dta acêsta despre cumnatul Dta, nici un Poenariu nu să îndoaia că adevărul l'ai exprimat, — dar cei cari mă cunosc, cari au cetit și sciu ce ai scris Dta despre mine, inteligentă și popor, sincer îți mărturisesc că s'au indignat mult mai tare pe Dta, decât cum s'a indignat cumnatul Dta I. G. de cele scrise despre Dta în „Fôia Poporului“. — Apoi aceea, că terenul educațiunei și a instrucțiunei la intrarea mea în Poiana, a fost un ogor bine lucrat, o las la aprețierea Dta. — eu însă ca dascăl în al 12-lea an constată, că terenul educațiunei și a instrucțiunei la intrarea poporului român, este numai o țelină abia ruptă, carea numai unde și unde produce ceva mai de preț, ceva mai nobil. — Despre starea învățământului la școla din Poiana dela intrarea mea în oficiu de învățătoriu și director și până azi, cât mai în grabă voi publica un raport spețial din carele și orbul să pôta constata adevărul. — Dar pentru orientarea On. public cetitoriu mi țin de o sfântă datorie a constata, cumcă pe mine nimic altceva nu m'a îndemnat, ca să rămân preste 10 ani în Poiana decât numai și numai poziția nesigură a Poenarilor și cu deosebire viitorul și mai nesigur al tinerei generațiuni. — Acesta și numai acesta este motivul cel sfânt, carele m'a făcut, ca pentru Poiana să jertfesc timpul de aur al vieții mele, să-mi jertfesc viața și sănătatea, să jertfesc din averea părinților mei preste 2500 fl. și acum îngrozitoriu de spus, prin mijlocirea unui protopop să-mi jertfesc tot trecutul și tot viitorul meu. —

În sfârșit „băgaj de fleacuri“ este și faima, că eu de 10 ani mereu petiționez prin astă largă țară, ba chiar și prin Bucovina după un postșor. — Eu, On. public cetitor declar sincer, că în restimp de 11 ani numai de 2 ori am petiționat după posturi și anume: după postul de învățătoriu și director în Poiana, unde în 2 rânduri am fost ales cu unanimitate și după postul de paroch la Zlatna, unde erăș am fost ales cu unanimitate fără un vot. Atâta deocamdată. Cum spun adevărul, așa să-mi ajute Ddeu.

Emanuil Beșu,
directorul școlilor din Poiana,

Nr. 6970 Plen. 1895.

[191] 1-3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendiilor și ajutoarelor, ce sunt a se vota pe anul 1896 din fundațiunea „Andronic“:

I Pentru învățăcei de orice meserie.

II Pentru sodali, cari s'au eliberat în decursul anului 1895.

III. Pentru sodali, cari petrecând cel puțin 6 ani consecutivi la meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea, hărnicia și capabilitatea de a deveni măiestri, prin acésta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți, cari voesc a concura la stipendii și ajutoare au să producă în general:

1. Carte de botez;
2. Atestat comunal despre averea proprie și a părinților;

3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului, și fiind și acesta căsătorit și despre familia densusui; în atestat are să se indice și aceea, că în familie câți copii sunt minoreni, câți frecuențază scôla și câți se mai află la vre-o meserie?

4. Concurenții pot fi numai români greco-orientali, născuți în archidieceasă.

I. Învățacei

a) Că au implinit vârsta de cel puțin 12-13 ani al etății;

b) că au cunoscut cu succes bun, cel puțin scôla;

c) că s'a încheiat contract cu măiestrul și că contractul s'a înregistrat la șica autorității industriale (la în cor ori magistrat). Contractul este să se alătura la concurs în original sau copie autentică

II. Sodali

a) că au terminat periodul de învățatură în decursul anului 1895, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (§. 67 art. de lege torității industriale 1884);

b) că au purtat o muncă bună și fac sporii în meserie, acésta o vor dovedi prin atestatul măiestrului eventual cu cartea de lucru;

c) să arate prin atestat dela măiestru, ce cunoscință de limbi mai au;

d) aparținând eventual ca membrii la vre-o reuniune de meseriași, să o dovedescă acésta prin atestatul dela respectiva reuniune.

III. Sodali, cari sunt în condițiuni de a deveni măiestri.

a) să aibă certificatul de măiestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani consecutivi ca calfe, ceea ce o vor dovedi cu atestatele dela măiestrii la

cari au lucrat, eventual cu cartea de lucru;

c) în cerere să arate anume unde voesc a se așeza ca măiestri, ce felu de mijloce în bani mai au pentru a-și începe meseri, pe scotéla lor? În fine pot produce și alte documente recomandătoare.

Dela toți concurenții de orice categorie să recere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie, și adresate Consistoriului archidieceșan greco-oriental în Sibiiu, să le înainteze aici cel mai târziu **până la 31 Decembrie 1895 stilul vechiu.**

Cererile înaintate după acest termen nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, din ședința plenară a consistoriului archidieceșan, ținută la 2/14 Octobru 1895.

Dr. **H. Pușcariu**,
archim. vicariu arhiepiscopesc.

Dr. **Elie Cristea**,
secretariu.

AVIS.

În librăria tipografiei archidieceșane se află de vândare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Coloia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat . . .	fl. 15
Chiriocodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat . . .	12
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin . . .	18
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. . .	20
Octoich mic, neleg. fl. 60 cr. leg. . .	75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat . . .	75
Proscomidia altariului . . .	25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. . .	10
Rânduiala la sfîșirea bisericilor . . .	250
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat . . .	25

II. Cărți școlare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. . .	24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat . . .	25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. . .	25
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. . .	20
Aritmetica, de P. Dima . . .	32
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = . . .	45
Aritmetica după Lurz . . .	20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = . . .	35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. . .	40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. . .	30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată . . .	70
Catechism de M. Toma . . .	30
Catechism bogat . . .	50
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă . . .	15
Comput de Ioan Popescu . . .	120
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă . . .	2
Compendiu de drept canonic ediție nouă . . .	3
Conducător la Abedar de I. Popescu . . .	10
Culegere de cântecenaționale . . .	25
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. . .	1
Carte de cântări bisericesci pentru copii . . .	12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a . . .	20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. . .	20
Chemia elementară de Vlaicu . . .	80
Chemia anorganică de Filipescu . . .	80
Drepturile și datorințele civile . . .	20
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu . . .	30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu . . .	30
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu . . .	30
Elemente de Fisică de I. Dariu . . .	30
Fisica de Făgărășan . . .	40
Gramatica română de Mihelțan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = . . .	24
Geografia pentru scôl. școlare de I. Dariu leg. . .	35
Geografia pentru scôl. școlare de Moldovan & Făgărășan . . .	30

Geografia pentru scôlele medii de Moldovan & Făgărășan I. . .	fl. 120
Geografia pentru scôl. medii de Moldovan & Făgărășan II. . .	50
Geografia pentru scôlele medii de Făgărășan & Bârsan II. . .	1
Gramatica română de I. Dariu . . .	25
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky . . .	1
Istoria biblică pentru scôl. școlare . . .	30
Istoria biblică pentru scôlele medii . . .	55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. . .	3
Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu . . .	150
Istoria bisericășă ptru scôl. școlare . . .	35
Istoria bisericășă pentru scôlele medii I. II. . .	1
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop . . .	25
Istoria Ungariei de S. Moldovan . . .	26
Istoria Ungariei pentru scôlele secundare de V. Goldiș . . .	80
Istoria universală pentru scôlele secundare de V. Goldiș . . .	1
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. = . . .	60
Istoria literaturii române de Lazariciu . . .	1
Legendar român de V. Petri . . .	50
Legendar magiar român de N. Putnoky . . .	30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă . . .	40
Mărturisirea ortodoxă . . .	120
Pastorala veche . . .	1
Pastorala nouă . . .	150
Pomăritul de D. Comșa . . .	1
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu . . .	1
Psichologia empirică de I. Popescu . . .	2
Teologia dogmatică . . .	1
Teologia morală . . .	150
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky . . .	70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea . . .	fl. 250
Istoria biser. politico-naționale . . .	1
Enchiridion s'au carte manulă de canone . . .	4
Învățătorul și poporul de Marienescu . . .	50
Polemia contra Heliad . . .	50
Calendariu pe anul 1895 . . .	30
Scrisori apologetice . . .	50
Sunete și resunete de Z. Boiu . . .	50
Scrierea sf. Ioan gură de aur . . .	50
Vocabular român german . . .	70
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja . . .	150
Anecdote și glume de T. V. Gheaja . . .	65
Antologie română de Manliu . . .	175
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan . . .	20
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea școlară . . .	10
Codicele de Mateiu Voilean . . .	80
Colinde de A. Marienescu . . .	110
Compas românesc de P. Petrescu . . .	50
Cuvântări funebreale de Z. Boiu . . .	150
Crestomația română de I. Manliu . . .	175
Date istorice de I. C. Pușcariu . . .	2
Descănțele populare de Marian . . .	2
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu . . .	250

IV. Tipărituri.

Budget còla . . .	03
Catalog de clasă còla . . .	02
Catalog de clasă broș. din 10 còle . . .	30
Catalog de clasă broș. din 15 còle . . .	45
Catalog de clasă broș. din 20 còle . . .	55
Carte de evidență còla . . .	03
Carte de evidență leg. din 30 còle . . .	180
Carte de evidență leg. din 40 còle . . .	210
Chronica școlară leg. . .	150
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scôla còla . . .	02
Conspecte protopopesci, pentru noucun. . .	05
Conspect despre comunele matre și filie còla . . .	03
Conspect despre vizitarea scôlelor còla . . .	03
Conspecte de catechisația còla . . .	03
Conspecte școlare inv. (date statistice) còla . . .	06
Conspecte prot. I. II. III còla . . .	06
Conspecte de absenții săptămânale și lunare còla . . .	02

Contul capitalelor active còla . . .	fl. 03
Estrase din protocoil botezașilor, cununășilor și morșilor esempl. . .	01
Matricula școlară còla cr. 2 legată din 50 còle . . .	150
Inventare pentru averea bisericilor . . .	10
Jurnal de casă còla . . .	03
Jurnal de casă leg. 25 coli . . .	165
Jurnal de casă leg. 30 coli . . .	180
Obligațiuni ptru biserică esempl. . .	01
Protocolul bunei învoiri còla . . .	06
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 còle . . .	4
Protocolul parochial còla . . .	06
Protocolul parochial leg. din 50 còle . . .	450
Protocolul botezașilor còla . . .	06
Protocolul botezașilor I. din 50 c. . .	450
Protocolul cununășilor còla . . .	06
Protocolul cununășilor I. din 50 c. . .	450
Protocolul morșilor còla . . .	06
Protocolul morșilor leg. din 50 c. . .	450
Protocol de esibite còla . . .	03
Protocol de esibite I. din 30 còle . . .	180
Protocol de esibite I. din 50 còle . . .	250
Prot. de clasificățiune còla . . .	02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. . .	150
Specificațiuni pentru nou cununăși còla . . .	05
Testimoniile școlare esempl. . .	02
Testimoniile de religie . . .	02

V. Icoane.

Icòna înmormântării domnului pe pânză . . .	fl. 250
Icòna înmormântării domnului pe hârtie . . .	50
Icòna celor trei Ierarchi pe hârtie . . .	30
Icòna Evangelisților pe hârtie . . .	50
Portret Șaguna . . .	1
Portret Gozdsu . . .	1

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 . . .	70
Libele de comput à 1 cr. 100 . . .	70
Libele de dictando à 1 cr. 100 . . .	70
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu . . .	15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și . . .	45
Tocuri (còde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata . . .	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de còle . . .	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 120 1.80 2 și 7 fl. . .	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constatătoare din 144 bucăți . . .	
Tăblițe de pètră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata . . .	
Tot felu de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate . . .	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata . . .	
Trăisti de scôlă pentru copii, chipuri pentru copii, Circele, Văpșele și pensele, Hârtie sugativă . . .	
Calemar, Liniale, hârtie pentru steglagiu, Albume, Blocuri, Ținte de desam; totfelul de negrêlă, tôte acestea cu prețuri foarte moderate . . .	